

Samarbetspartners för Vasa stads uppsökande ungdomsarbete

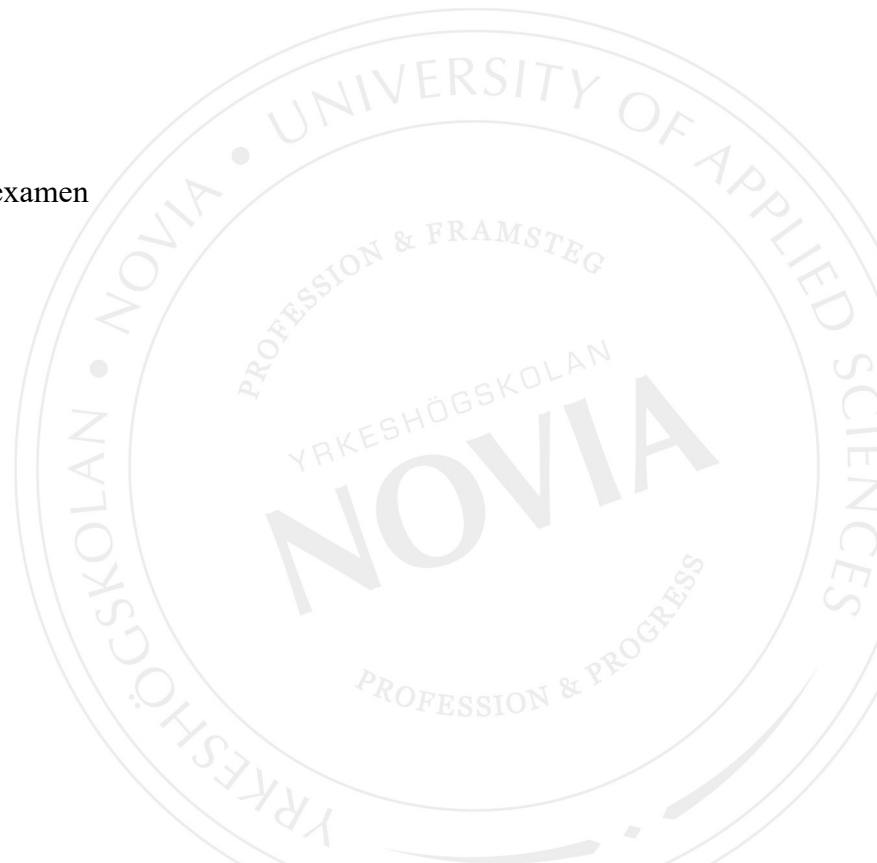
En kvalitativ studie kring några samarbetspartners uppfattning av det gemensamma arbetet med uppsökande ungdomsarbetet i Vasa stad

Eliina Sarinko
Johanna Nylund

Examensarbete för socionom (YH)-examen

Utbildningen för sociala området

Vasa och 2020

EXAMENSARBETE

Författare: Eliina Sarinko och Johanna Nylund

Utbildning och ort: Det sociala området, Vasa

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Ungdomsarbete

Handledare: Ralf Lillbacka och Pia Höglund-Ingo

Titel: "Samarbetspartners för Vasa stads uppsökande ungdomsarbete. En kvalitativ studie kring några samarbetspartners uppfattning av det gemensamma arbetet med uppsökande ungdomsarbete i Vasa stad."

Datum 25.10.2020 Sidantal 38

Bilagor 1

Abstrakt

Syftet med detta examensarbete är att granska hur några av det uppsökande ungdomsarbetets samarbetspartners, ser på det gemensamma arbetet. Vi ville för det uppsökande ungdomsarbetets del ta reda på hur och om samarbetet kan utvecklas, samt om de olika instanserna ser samarbetet som givande.

I teoridelen i vårt examensarbete vill vi öppna upp vad marginalisering innebär samt hur detta inverkar på det arbetet som det uppsökande ungdomsarbetet utför. Vi skriver även om det uppsökande ungdomsarbetets arbetsmetoder och arbetsbild.

Vi valde att utföra examensarbetet som en kvalitativ studie och har haft intervjuer med fem olika instanser runt om i Vasa. Den centrala frågeställningen i vårt examensarbete är: Hur ser samarbetet ut? Vad fungerar väl och finns det eventuella brister i samarbetet? Är det ett samarbete samarbetspartnerna vill utveckla?

Det som påpekades mest under våra intervjuer var uppsökande ungdomsarbetets synlighet och kommunikation. Alla de intervjuade höll med om att de vill ha mer kontakt med uppsökande ungdomsarbetarna och att de vill fortsätta med samarbetet och utveckla det till ett bättre och närmare samarbete.

Språk: Svenska

Nyckelord: Uppsökande ungdomsarbete, marginalisering, samarbete, ungdomar

---

BACHELOR'S THESIS

Author: Eliina Sarinko and Johanna Nylund

Degree Programme: Social welfare, Vaasa

Specialization: Youthwork

Supervisor(s): Ralf Lillbacka and Pia Höglund-Ingo

Title: "Collaborators for the City of Vaasa's outreach youth work. A qualitative study of some partners' perception of the combined work with outreach youth work in the City of Vaasa."

Date 25.10.2020 Number of pages 38

Appendices 1

Abstract

The purpose of this thesis is to find out how some of the outreach youthwork's co-partners in the City of Vaasa view the shared work. For outreach youth work, we wanted to examine whether the cooperation within the outreach youthwork can be developed, and whether the members consider it beneficial.

In the theoretical discussion, we examined the meaning of marginalization and how this affects the work that the outreach youthwork performs. We also detail the outreach youthworks methods and tasks.

We performed a qualitative study by interviewing representatives of five different organizations in the City of Vaasa. The central questions at issue are: What does the collaboration look like? What works well and are there any shortcomings in the collaboration? Is this a cooperation the participants wish to develop?

During our interviews the most commented thing was the visibility and communication of outreach youthwork. All interviewees agreed that they want more contact with outreach youth workers and that they want to continue the cooperation and develop it further.

Language: Swedish

Key words: Outreach youthwork, marginalization, collaboration, youths

---

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syftet.....	2
3	Definition av begrepp	3
4	Lagstiftning.....	4
4.1	Ungdomslagen	4
4.2	GDPR.....	4
5	Marginalisering.....	5
5.1	Marginalisering i Finland.....	6
5.2	Marginaliseringens följder	6
5.3	Förebyggande av marginalisering i Finland	7
6	Uppsökande ungdomsarbete.....	8
6.1	Vad gör uppsökande ungdomsarbetet.....	9
6.2	För vem ordnas uppsökande ungdomsarbetet.....	9
6.3	Vad gör uppsökande ungdomsarbetet i praktiken.....	10
6.3.1	Individuell handledning.....	10
6.3.2	Fältarbete	10
6.3.3	Nätverkssamarbete.....	11
6.3.4	Arbete online	11
6.4	Metoder och arbetsbild	11
6.5	Uppsökande ungdomsarbetet i Vasa stad	13
7	Uppsökande ungdomsarbetets samarbeten.....	13
7.1	Folkpensionsanstalten, FPA.....	14
7.2	Arbets- och näringsministeriet, TE-byrån.....	14
7.3	Skolor, Vamia	15
7.4	Social och hälsovård, Ungdomsstationen Klaara.....	15
7.5	Föregångarna.....	15
7.6	Navigatorn.....	16
8	Sammanfattning av teoridelen.....	16
9	Metodval.....	17
9.1	Urval av respondenter	19
9.2	Datainsamling	19
9.3	Analysmetod	20
10	Resultatredovisning	21
10.1	Ungdomsstationen Klaara	21
10.2	TE-byrån.....	22
10.3	FPA.....	24
10.4	Vamia	25

10.5	Föregångarna.....	26
11	Sammanfattning av resultatredovisningen.....	27
11.1	Upprätthålla samarbetet.....	28
11.2	Positiva aspekter i samarbetet.....	28
11.3	Negativa aspekter i samarbetet.....	29
11.4	Utvecklingsförslag.....	30
12	Slutdiskussion och kritisk granskning.....	31
13	Källförteckning.....	36
	Bilagor.....	39

1 Inledning

Fastän vi lever i ett modernt samhälle, och Finland som klassas som välfärdsstat, finns tyvärr problematiken kring marginalisering bland unga fortfarande som en stor riskfaktor. Dagens samhälle ställer allt högre krav på den unga, och tyvärr är det många som redan i en ung ålder faller utanför systemet. Marginalisering innebär just det, att individen inte längre ses som en del av samhället.

Ungdomslagen 1285/2016 innehåller bestämmelser som ska främja ungdomsarbete och ungdomsverksamheten samt ungdomspolitik. Enligt lagen har de enskilda kommunerna skyldighet att erbjuda ungdomarna informations- och rådgivningstjänster.

Syftet med ungdomslagen är att främja ungdomars möjlighet att påverka och vara en del av samhället. Man vill alltså stödja ungdomens utveckling och processen att bli en självständig individ inom samhället. (Ungdomslagen 1285/2016)

Marginaliseringen är ett reellt problem och inget vi längre kan ignorera. Dagens samhälle kräver ofantligt mycket av unga, och minsta lilla fel steg från den unga kan ha stora följder. Samhället som vi lever i idag ser tyvärr inte de som är i risken för att bli marginaliserade, utan fokuserar istället på de individer som lyckas och når framgång. Detta blir till ett problem eftersom många fall av marginalisering hade kunnat undvikas. Vem i samhället ser då den unga, just som hen är?

Här kommer det uppsökande ungdomsarbetet in i bilden. Uppsökande ungdomsarbetet arbetar med att fånga upp just de ungdomar som riskerar att hamna utanför samhället och bli marginaliserade. Det uppsökande ungdomsarbetet kan hjälpa den unga att hitta en mening i vardagen genom att hjälpa denne med att hitta exempelvis en lämplig utbildning eller jobb. Uppsökande ungdomsarbetet är inget lätt arbete, och för att uppsökande ungdomsarbetarna skall ha möjlighet att hjälpa klienterna på ett så kompetent sätt som möjligt behöver de uppsökande ungdomsarbetarna ha ett brett nätverk som de kan arbeta tillsammans med. Man behöver inte veta och kunna allt, men att ha möjligheten att lotsa en ungdom vidare till rätt hjälp och stöd är viktigt, och med det kommer samarbetet med olika instanser in.

Uppsökande ungdomsarbete i Vasa stad önskar få veta hur deras samarbetspartners tänker kring det arbete som uppsökande ungdomsarbete utför och hur detta kunde utvecklas. Genom detta arbete vill vi alltså förtydliga det samarbetet som uppsökande ungdomsarbetet i dagens läge har med olika instanser, samt ta reda på om dessa kunde utvecklas på något sätt för att samarbetet kunde fungera ännu smidigare. Vi hoppas att som utomstående få ett ärligare svar från de samarbetspartners vi valt att intervjua och därmed ha möjligheten att hjälpa det uppsökande ungdomsarbetet i Vasa stad att utvecklas.

Arbetet med att förebygga marginalisering och att sedan plocka upp unga som redan fallit ur samhället är ett väldigt viktigt arbete, unga är vår framtid och genom att hjälpa dem, hjälper vi också vår framtid.

Genom ett fungerande samarbete mellan uppsökande ungdomsarbetet och deras samarbetspartners kommer också arbetet att löpa på ett smidigt sätt, och de unga klienterna få bättre och snabbare hjälp i den problematik de möter i sin vardag.

2 Syftet

Syftet med examensarbetet är att granska hur uppsökande ungdomsarbetets samarbetspartners ser på det uppsökande ungdomsarbetet i Vasa. Uppsökande ungdomsarbetarna i Vasa kom till oss med en förfrågan om ett examensarbete. I detta examensarbetet kommer vi ta reda på hur det uppsökande ungdomsarbetets samarbeten i praktiken ser ut idag och hur man skulle lyckas utveckla det samarbete som redan finns. Genom intervjuer vill vi betona vad uppsökande ungdomsarbetets samarbetspartners tycker och tänker om deras arbete och samarbetet de har med varandra. Vi vill veta om samarbetsparterna vill upprätthålla arbetet det gör tillsammans och om det finns utvecklingspunkter, samt om det finns aspekter i arbetet som de vill behålla som det är.

Det uppsökande ungdomsarbetet vill genom oss och det efterförfrågade examensarbetet kartlägga de olika samarbetspartners åsikter och synpunkter på uppsökande ungdomsarbetets arbete och arbetet de gör tillsammans. Uppsökande ungdomsarbete har många instanser det jobbar tillsammans med och vi kommer att begränsa arbetet genom att välja ut de instanser som uppsökande ungdomsarbete jobbar närmaste med och de som man vill jobba närmare

med. Med denna begränsning kan vi kartlägga hur det ska gå vidare i sina samarbeten och hur det ska framskrida och utveckla sina samarbeten.

De mest centrala frågeställningarna i detta arbete är:

- Hur ser samarbetet ut?
- Vad fungerar väl och finns det eventuella brister i samarbetet?
- Är det ett samarbete samarbetspartnerna vill utveckla och hur?

3 Definition av begrepp

I denna punkt vill vi klargöra begrepp som nämns i texten och som behöver förklaras och vidareutvecklas.

Mångprofessionellt arbete

Man kan definiera mångprofessionellt arbete som, när ett begränsat antal yrkesmänniskor med olika yrkeskompetens arbetar tillsammans för att uppnå ett gemensamt mål. Mångprofessionellt arbete inom social- och hälsovården betyder att man enligt klientens behov och önskemål tar in olika professioner eller personer från olika organisationer för att möta klientens behov. (Isoherranen 2005, 25-26; Isoherranen 2008, 46-47).

Ungdomsgaranti

Ungdomsgarantin innebär att unga ska erbjudas en sysselsättning inom 3 månader efter att de tagit kontakt med exempelvis TE-byrån. En sysselsättning kan vara ett jobb, en studieplats, en arbetsprövning, en rehabiliteringsplats, en ungdomsverkstad eller en praktikplats. Ungdomsgarantin är en tjänst som TE-byrån erbjuder åt unga under 25 år eller åt unga under 30 år som är nyutexaminerade. Ungdomsgarantin bygger på den förutsättningen att unga aktivt ska söka sig en utbildning under våren. Man kan även förklara ungdomsgaranti som en sysselsättningsgaranti. (TE-byrån, 2020; Europeiska kommissionen, u.å.).

Ungdomsgarantin ska förebygga marginalisering och förlängd arbetslöshet och 2013 lovade alla EU-länder att införa någon form av ungdomsgarantin.

4 Lagstiftning

Uppsökande ungdomsarbete i Vasa är en service som Vasa stad erbjuder till Vasas ungdomar enligt ungdomslagens bestämmelser.

Här är några lagar som uppsökande ungdomsarbetarna tillämpar i sitt arbete:

Grundlagen, diskrimineringslagen, barnskyddslagen, förvaltningslagen, socialvårdslagen, personuppgiftslagen, lagen om antagningsregistret, högskolornas riksomfattande datalager och studentexamensregistret, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Uppsökande ungdomsarbetet går dock i huvudsak efter ungdomslagens bestämmelser och därför vill vi här efter redogöra vilka bestämmelserna är och vad ungdomslagen säger att kommuner och städer har skyldighet att erbjuda sina ungdomar. (Undervisnings- och kulturministeriet s.10–13, 2018).

4.1 Ungdomslagen

Ungdomslagen 1285/2016 innehåller bestämmelser som ska främja ungdomsarbetet, ungdomsverksamheten samt ungdomspolitik. Enligt lagen har de enskilda kommunerna skyldighet att erbjuda ungdomarna informations- och rådgivningstjänster.

Syftet med ungdomslagen är att främja ungdomars möjlighet att påverka och vara en del av samhället. Man vill stödja ungdomens utveckling och processen att bli en självständig individ inom samhället. (Ungdomslagen 1285/2016).

4.2 GDPR

General Data Protection Regulation eller som det förkortas GDPR är en förordning som antogs 2016, den trädde i kraft 25 maj 2018 i hela EU. GDPR och dataskyddslagen ersatte Finlands personuppgiftslag. Personuppgiftslagen upphävdes 01.01.2019. Syftet med GDPR

är att bättre kunna skydda personuppgifter och ge fler möjligheter att styra behandlingen av de egna uppgifterna. ((EU) 2016/679).

Genom dataskyddslagen (2018:1050) preciseras och kompletteras Europaparlamentets förordning GDPR. ((EU) 2016/679). (Dataskyddslagen 2018:1050).

5 Marginalisering

Begreppet marginalisering användes till att börja med i meningen, ”en individ som inte är en del av arbetsmarknaden...”, men i dagens samhälle används marginalisering mera som ett samlingsord för olika former av sociala problem. Man kan även idag koppla samman begreppet marginalisering med ex. social exklusion, underklass, utstötthet, utanförskap mm. (Madsen, 2011, s.141).

Marginalisering är ett mångdimensionellt och svårtytt problemkomplex. Man kan säga att det är en process där olika aspekter av utsatthet stärker varandra. Marginalisering kan man definiera genom att en individ ofrivilligt hamnar vid sidan av samhället, det vill säga att den normativa livsstilen eller livskvaliteten inte uppnås av individen som blir utsatt för marginalisering. (Riksdagen, 2014).

Marginalisering handlar också om att man hamnar utanför de grundläggande samhällsliga institutionerna. De institutioner man menar är exempelvis utbildning, familj, vänner och arbetsmarknaden. Individen stängs alltså ut från de områden inom samhällslivet där både samhället och individen anses viktig, dock behöver individen inte uteslutas ur alla delområden för att räknas som marginaliserad. Det finns många olika faktorer som leder till marginalisering, man vet dock inte idag hur dessa faktorer påverkar varandra och till vilken grad. (Madsen, 2011, s.141; Riksdagen, 2014).

När man pratar om marginalisering, anser man att utbildningen kan vara en stor riskfaktor för att marginalisering ska ske. Unga som redan från tidig ålder har problematik i skolan (hoppas av grundutbildningen eller går ut med väldigt låga betyg) anses ofta vara i riskzonen för att i ett senare skede av livet bli marginaliserade. Om man ser tillbaka i tiden så var utbildningen inte lika viktigt i samhället och man klarade sig bra utan en högre utbildning. Idag kräver samhället allt mer av oss, och speciellt av våra unga i samhället. Konkurrensen

i skola och arbetslivet blir allt högre och med det kommer även kraven om högre utbildning samt de egenskaper som förutsätter att den unga klara av en högre utbildning. Genom att uppmuntra och stöda den unga till att söka sig till någon slags utbildning hjälper det mycket med arbetet mot marginalisering. (Westerholm, 2019, 11 juni).

5.1 Marginalisering i Finland

I det finländska samhället har man använt begreppet ”marginalisering” sedan 1970-talet, detta som en följd av en arbetsmarknadsundersökning som utförts på rikssvenskt håll. Finland är alltså inget undantag, utan även här är marginalisering ett befintligt problem bland unga. Det är svårt att hitta exakta siffror på hur många som egentligen räknas till att vara marginaliserade, detta eftersom det är svårt att mäta och göra en undersökning på vem som faktiskt är marginaliserad. År 2018 sa riksdagsledamöterna Adlercreutz och Blomqvist till tidningen Västra Nyland att fem procent av unga i åldern 15–29 år är marginaliserade och av dessa så torde två tredje delar vara pojkar. Ca. 13% av de som fyllt 30 har enbart en grundexamen, de siffrorna kan man också se i samband med marginalisering. (Välímáa & Hautaluoma, 2011, s.8–9; Bergh, 2018, 8 juni).

Marginaliseringen i Finland syns rent statistiskt och förekommer i många undersökningar, några exempel är att det varje år omhändertas och placeras ca 16 000 barn och unga utanför hemmet, arbetslösheten stiger, inkomstskillnaden blir större, fattigdom växer bland invånarna, Psykisk ohälsa ökar, rusmedelsproblematiken ökar etc. (Välímáa & Hautaluoma, 2011, s.8–9).

Detta som har räknats upp ovan är bevis på att marginaliseringen i Finland ökar och är mycket verklig.

5.2 Marginaliseringens följder

Marginaliseringen bland unga har stora konsekvenser, inte enbart för den unga, utan för hela samhället. Unga som marginaliseras i en tidig ålder löper en större risk för att drabbas av sociala problem, ohälsa, mobbning, ungdomskriminalitet, diskriminering osv. Dessa problemkomplex kan ha mycket stora följder för den ungas framtid.

En ungdom som blivit marginaliserad kan ha en lång väg tillbaka till att känna sig som en del av samhället igen. Många av dessa unga kommer att få kämpa med att ordna upp samt att bygga upp sitt liv igen, och detta kräver mycket av den unga som marginaliserats av en eller annan orsak, denna process kan ta länge.

Den enskilda ungdomen är den som får betala priset för marginaliseringen och utanförskapet, men även samhället drabbas av detta då marginaliseringen ofta leder till ökade kostnader för samhället genom exempelvis social- och hälsovårdsuppgifter, specialundervisning i skolorna med mera. (Unicef, 2019)

5.3 Förebyggande av marginalisering i Finland

I Finland lägger man stora och betydande resurser på att förebygga marginalisering, men även för att hjälpa de som redan blivit marginaliserade. Det som betonas i arbetet ligger i majoriteten på att lösa problematiken i och med att de är så omfattande. Med problematiken menas det bakomliggande orsakerna till marginalisering. Resurserna går åt för att lösa och när det förbyggande arbetet egentligen borde vara i fokus. (Institutet för hälsa och välfärd, 2018).

Genom forskning vet man att det finns många riskfaktorer för marginalisering och genom att kartlägga faktorerna så kan man lättare göra upp en handlingsplan för det förbyggande arbetet. (Institutet för hälsa och välfärd, 2018).

Uppsökande ungdomsarbete är statens försök till förebyggande arbete men även arbete när marginalisering har skett. Uppsökande ungdomsarbete arbetar för att unga inte ska hamna utanför samhället och för de unga som redan har hamnat utanför så rehabiliteras de så de kan bli en del av samhället igen.

Svenska folkpartiet räknar upp vad det vill göra för att förebygga marginalisering och barnfattigdom och här är två av deras punkter för att förbättra arbetet. (Svenska folkpartiet, 2019).

SFP berättar även om hur de vill satsa på början av skolgången för barn eftersom 11% av de som går ut grundskolan inte har den läskunskapen för att fortsätta studera. De vill att unga ska få en ärlig chans i arbetslivet. Vilket betyder att de vill och måste sänka ungdomsarbetslösheten samt att hjälpa dem med övergången till arbetslivet. (Svenska folkpartiet, 2019).

6 Uppsökande ungdomsarbete

Uppsökande ungdomsarbetet ordnas av kommunen eller ibland flera kommuner tillsammans. Tidvis använder sig kommunerna av köptjänster för att ordna den service de enligt lagen är skyldiga till. Det uppsökande ungdomsarbetet skall inte ersätta de redan befintliga social tjänsterna för unga, utan snarare fungera som ett komplement till dessa. Det främsta arbetet som det uppsökande ungdomsarbetet skall göra är att hitta och hjälpa de unga som riskerar eller redan är utanför servicesystemet, det vill säga riskerar att bli marginaliserad eller redan har blivit marginaliserad, samt unga som helt enkelt behöver en extra hand utöver de socialtjänsterna som redan erbjuds. (Undervisnings- och kulturministeriet, 2018, s.22).

Den främsta målsättning med uppsökande ungdomsarbete är att guida de unga och försöka förbättra deras kunskaper och färdigheter genom att exempelvis uppmuntra till utbildning eller arbete. Utöver detta fungerar uppsökande ungdomsarbetet som en röst för de unga, uppsökande ungdomsarbetet kan se var det brister i servicesystemet och påverka dessa till en förbättring. (Undervisnings- och kulturministeriet, 2018, s.22).

Uppsökande ungdomsarbetet kan därigenom producera information om de levnadsförhållanden som unga lever i idag, samt de aktuella fenomen som kan påverka de unga, tack vare arbetet med klienterna. (Undervisnings- och kulturministeriet, 2018, s.22).

6.1 Vad gör uppsökande ungdomsarbetet

Uppsökande ungdomsarbete är en tjänst som statens kommuner och städer är skyldiga att ordna enligt bestämmelserna i ungdomslagen 1285/2016. För den unga är uppsökande ungdomsarbetets service och tjänster alltid gratis och helt på den ungas villkor. Uppsökande ungdomsarbetets främsta funktion är att stödja unga till att skapa det liv som den unga vill leva och vill sträva efter. Klienten, den unga själv är alltid den viktigaste pusselbiten i servicen och man arbetar alltid utgående från dennes önskemål och funderingar tillsammans med den uppsökande ungdomsarbetaren. Den unga förbinder sig alltså aldrig till något, utan allt sker helt på dennes villkor. (Undervisnings- och kulturministeriet, 2018 s.22).

Uppsökande ungdomsarbetet handlar alltså inte om att den unga kommer in med ett problem som den uppsökande ungdomsarbetaren sedan ordnar och allt är klart, syftet är att den unga skall vara en del av processen och samtidigt växa själv för att kanske nästa gång våga ta kontakt till FPA själv, eller veta vart man kan vända sig. Man kan säga att uppsökande ungdomsarbetet är som en hjälpande hand för den unga. Man vill uppmuntra till att den unga tar egna initiativ och förbättra den unges självsäkert och självförtroende.

Ingen kan alltså tvinga den unga att ta hjälp av det uppsökande ungdomsarbetet, viljan skall komma från ungdomen själv, för om motivationen till förändring finns hos den unga kommer detta också högst troligen att ske.

6.2 För vem ordnas uppsökande ungdomsarbetet

Uppsökande ungdomsarbete finns till för alla ungdomar och vuxna i åldern 15 - 29. Uppsökande ungdomsarbetets tjänster finns till för alla som på något sätt riskerar att hamna utanför servicessystemet eller redan har hamnat utanför.

Alla som känner att de kunde ha nytta av att använda sig av uppsökande ungdomsarbetets tjänster kan använda sig av dessa. I många fall handlar det om unga som av någon anledning hoppat av skolan eller som redan står utanför samhället som söker sig till det uppsökande ungdomsarbetet, men som tidigare nämnt är uppsökande ungdomsarbetet en lågröskel service dit alla skall kunna vända sig för att kanske sedan bli lotsad till rätt hjälp. (Undervisnings- och kulturministeriet s.30-31, 2018).

6.3 Vad gör uppsökande ungdomsarbetet i praktiken

Uppsökande ungdomsarbetet gör ett mycket brett arbete med de unga och finns där den unga finns. Till deras arbete hör många olika uppgifter och arbetsdagarna kan variera mycket. Fokus skall alltid ligga på att bygga upp en så pålitlig och bra relation till klienten så att både klienten och uppsökaren kan känna sig trygga i det arbetet som skall göras.

Arbetsformerna varierar, men till formerna hör bl.a. individuell handledning, fältarbete, nätverkssamarbete, arbete online mm. (Undervisnings- och kulturministeriet s.31, 2018).

6.3.1 Individuell handledning

Till den individuella handledningen krävs verkligen att den uppsökande ungdomsarbetaren bygger upp ett förtroende till den unga. Under tillfällena då den individuella handledningen sker kartlägger den unga tillsammans med den uppsökande ungdomsarbetaren den ungas liv och vilken hjälp/service den unga kan tänkas behöva. Tillsammans sätter de upp mål och genom detta stödjer de den ungas färdigheter samt självkänsla. (Undervisnings- och kulturministeriet s.32, 2018).

6.3.2 Fältarbete

Uppsökande ungdomsarbetet utför även en del fältarbete där huvuduppgiften är att synas runt om på ställen där de unga finns och rör sig. Man kan se uppsökande ungdomsarbetare vandra runt på stan för att på det sättet visa att de finns samt snappa upp unga som kunde använda den service de erbjuder. Det ordnas även infotillfällen i skolor, där de uppsökande kan presentera sig samt de tjänster de erbjuder för de unga. Fältarbetets främsta uppgift är alltså att skapa en kontakt till de unga, så att de vet vart de kan vända sig. (Undervisnings- och kulturministeriet s.32, 2018).

6.3.3 Nätverkssamarbete

Till nätverkssamarbetet inkluderas de uppgifter där en myndighet blir delaktig i arbete med den unga klienten. Att ta kontakt med myndigheter kan vara en skrämmande sak för en ung person, speciellt för någon som redan är utsatt och kanske marginaliserad. Det är då som uppsökande ungdomsarbetet kan komma till hjälp.

Den uppsökande ungdomsarbetaren kan fungera som en hjälpande hand och som stöd för den unga. Att ta kontakt med myndigheter behöver inte vara skrämmande bara för att det är en myndighet. Det kan handla om en rädsla som grundar sig i en så liten sak som terminologi, där den unga känner att de inte kan söka hjälp hos en myndighet för att de inte förstår den hjälp de sedan får. Uppsökande ungdomsarbetaren kan därigenom fungera som en ”tolk” för att ta ner informationen på den ungas nivå så dessa kan ta in den samt förstå den. (Undervisnings- och kulturministeriet s.32, 2018).

6.3.4 Arbete online

I dagens samhälle är informationsspridning en allt viktigare del, och genom att visa sig synlig på sociala medier där de flesta unga i dagens samhälle befinner sig är det lättare för dem att komma i kontakt med tänkbara klienter. Att visa sig synliga på exempelvis sociala medier kan gynna även den unga, genom att de i ett tidigt skede vet vad de uppsökande gör samt vem som jobbar där, förhoppningsvis minskar alltså det tröskeln för att den unga skall våga ta kontakt. (Verke - Kompetenscentret för digitalt ungdomsarbete i Finland, 2019).

6.4 Metoder och arbetsbild

Inom ramen för uppsökande ungdomsarbetets arbetsbild används många olika metoder. Alla klienter är olika, och behöver stöd på olika sätt och här gäller det att våga testa på olika metoder för att hitta den som passar bäst för en specifik klient.

En av de mest centrala metoderna inom uppsökande ungdomsarbetet när det gäller att knyta en kontakt till en ung är att först bygga upp ett bra förtroende och samtidigt bilda sig en uppfattning över hur den ungas livssituation ser ut för tillfället, vad denne kan tänkas behöva för stöd för att hen skall känna sig inkluderad i samhället, samt nå de mål som denne önskar.

Det gäller också att hitta de positiva sidorna och egenskaperna hos den unga för att peppa och engagera personen i fråga till att själv också inse att denne är bra och klarar av den problematik denne står inför.

Denna process sker allt som oftast genom individuella samtal med klienten, detta för att ett förtroende lättare byggs upp när det är färre människor inblandade. Ibland kan processen ske i form av verksamhet i små grupper. Många likasinnade med liknande problematik kan ofta finna stöd i varandra och känna ett stöd av gruppen. Genom gruppverksamheten kan känslan av ensamhet minskas. Samtalen i sig, oberoende om det handlar om ett individuellt samtal eller ett gruppsamtal behöver inte alltid ske på ett kontor där ”man sitter på olika sidor av ett skrivbord ”och pratar, tvärt om. I många fall är det lättare att prata om man samtidigt får fokusera på något annat, det kan handla om att ta en promenad samtidigt som man pratar eller ta en kopp kaffe. Uppsökande ungdomsarbetet är inte bundet till någon specifik plats utan de finns där den unga finns.

Med det sagt kan uppsökande ungdomsarbetet även göra hembesök om situationen krävs. I situationer där det är den enda möjligheten att träffa den unge kan den uppsökande ungdomsarbetaren åka hem till klienten. Detta görs såklart i försiktighet, och i många fall så försöker man åka parvis, helt enkelt som trygghet för ungdomsarbetaren.

För många unga kan myndigheter så som FPA, Arbetskraftsbyrån, osv vara väldigt förvirrande, och i sådana fall kan den uppsökande ungdomsarbetaren fungera som en ”tolk”, som tillsammans med den unga kan de reda ut vad myndigheterna gör och på vilket sätt den unge kan ha nytta av detta, och speciellt hur man skall gå tillväga med alla blanketter osv. Så, när det kommer till arbetsbild och metoder finns det inga standardiserade tillvägagångssätt för den uppsökande ungdomsarbetaren. Denne har ett stort ansvar att hitta just den form av metod som fungerar bäst, är det då sedan ett hembesök, en träff på ett café eller en samtalsgrupp, det är upp till den uppsökande och klienten. (Undervisnings- och kulturministeriet s. 30–31, 2018).

Nätet kan även fungera som en kontaktkälla där den unga eller någon som är orolig över en ung person kan kontakta uppsökande ungdomsarbete för råd. Direkt handledningen sker vanligtvis inte via nätet men vid behov kan de där via få kontakt med unga som kan ha nytta av uppsökande ungdomsarbetet service.

6.5 Uppsökande ungdomsarbetet i Vasa stad

Det uppsökande ungdomsarbetet i Vasa är till för unga i åldern 15–29 år som hamnat utanför utbildningssystem, arbetsliv eller servicesystemet. Servicen som det uppsökande ungdomsarbetet erbjuder är gratis och konfidentiell för den unga och sker helt på den ungas önskemål och vilja. Servicen är tvåspråkig och till det uppsökande ungdomsarbetet kan den unga alltså vända sig om denne behöver en hjälpande hand i vardagen.

Vasa stad har för tillfället fyra tjänster för uppsökande ungdomsarbetare, varav alla dessa är fyllda för tillfället. Uppsökande ungdomsarbetets kontor i Vasa hittas vid andra våningen vid Kultsa, Rådhusgatan 30, 65100 Vasa. (Vasa stad, u.å.-a).

7 Uppsökande ungdomsarbetets samarbeten

Arbetet med unga kräver i många fall ett mångprofessionellt samarbete, det betyder alltså att det uppsökande ungdomsarbetet inte behöver besitta all kunskap själva, utan behöver ha möjligheten att lotsa vidare den unga till den specialisten som just den unga kan tänkas behöva.

Det uppsökande ungdomsarbetet finns alltså till för att ta kontakt och fånga upp de unga som är i risk för eller redan hamnat utanför samhället. I många fall har dessa klienter inte enbart ett grundproblem utan flera, vilket i sin tur kräver flera instansers hjälp och stöd. Genom att bygga upp en god grund med samarbetspartners resulterar detta i att det uppsökande ungdomsarbetet kan utföra sitt arbete på ett effektivare och bättre sätt, eftersom de kan ta hjälp av just den specialist som klienten kan tänkas behöva i just den situationen.

Alla samarbeten är viktiga på olika sätt och grundar sig i de olika problematiker som man kan möta i arbetet som uppsökande ungdomsarbetare. För att på bästa tänkbara sätt ha möjlighet till att hjälpa den unga behöver det uppsökande ungdomsarbetet ha ett så stort nätverk av samarbetspartners som möjligt. Genom samarbeten kan man hjälpa till på ett mångprofessionellt sätt där man då kan tackla flera problem på samma gång.

I dagens läge har uppsökande ungdomsarbetet ett brett nätverk av samarbeten som grundar sig i både myndigheter och instanser, till dessa hör bland annat FPA, skolor, sjukvård, TE-byrån med många flera. För att förstå vikten i samarbetet kommer vi nu kort förklara vad några av samarbetena gör och varför just de är så viktiga.

7.1 Folkpensionsanstalten, FPA

FPA är en mycket viktig samarbetspartner för det uppsökande ungdomsarbetet. För en ung människa som blivit marginaliserad eller är i risken för att bli marginaliserad kan ekonomin vara en stor bov, här kan FPA hjälpa till med ex. bostadsstöd, utkomststöd m.fl. för att trygga individens dagliga (nödvändiga) ekonomi.

Nästan alla kommer förr eller senare i kontakt med FPA, vare sig det handlar om studiestöd, barnbidrag eller utkomststöd. FPA finns där för alla. I dagens läge går mycket att sköta via nätet men det går också bra att boka en tid till närmaste kontor, och dit kan även den uppsökande ungdomsarbetaren tillsammans med ungdomen gå för att reda ut den ekonomiska situationen som den unga är i.

7.2 Arbets- och näringsministeriet, TE-byrån

Till de tjänster som TE-byrån erbjuder hör bl.a. arbetssökning. Till TE-byrån kan den unga komma för att anmäla sig som arbetslös och på samma gång få hjälp i sökandet av arbete eller annan sysselsättning. I Finland finns något som ungdomsgarantin vilket betyder att exempelvis när en ung som anmäler sig som arbetssökande till TE-byrån skall dessa inom tre månader hitta någon slags sysselsättning åt den unga, det behöver inte nödvändigtvis vara ett arbete utan kan även vara i form av ungdomsverkstäder, arbetsprövning, rehabiliteringsplats mm. (Arbets- och näringsministeriet, 2020).

TE-byrån är även en stor del av det riksomfattande programmet Navigatorn som är en plats för alla under 30 år, där man får gratis hjälp och stöd i många olika frågor om alltifrån studier och arbete till boende och allt däremellan. (Navigatorn, 19.9.2020).

7.3 Skolor, Vamia

Skolväsendet är en stor samarbetspartner för det uppsökande ungdomsarbetet. Skolan har en skyldighet att anmäla till det uppsökande ungdomsarbetet när en elev som inte ännu är myndig, valt att hoppa av skolan. Genom detta kan uppsökande ungdomsarbetet snabbt fånga upp den som hoppat av skolan och därmed är i en stor risk för marginalisering. Majoriteten av uppsökande ungdomsarbetets klienter är unga som hoppat av just skolan.

I vårt fall valde vi att ta kontakt till VAMIA, Vaasan ammatillinen oppilaitos som har ett nära samarbete med det uppsökande ungdomsarbetet i Vasa stad.

Uppsökande ungdomsarbetare finns regelbundet på plats vid Vamias campus för att studerande lätt skall kunna ta kontakt ifall behov finns.

7.4 Social och hälsovård, Ungdomsstationen Klaara

Social och hälsovårdsväsendet är även dessa en stor samarbetspartner till det uppsökande ungdomsarbetet. Många av de klienter som det uppsökande ungdomsarbetet har behöver även stöd i det sociala livet, till detta kan exempelvis samtalsstöd höra. Vasa stad har en egen tjänst för detta, Ungdomsstationen Klaara, vilka erbjuder tjänster med inriktning på förebyggande samt behandling av problem som kan ha att göra med den mentala hälsan, missbruk samt livskompetens för unga i åldern 13–24 år. Till Klaara kan den unga komma utan remiss för att få handledning och rådgivning under konfidentiella stöddiskussioner. Servicen är avgiftsfri för den unga. (Vasa stad, u.å.-b).

7.5 Föregångarna

Resurscentret Föregångarna hör under Folkhälsan och är en ungdoms- och arbetsverkstad i Vasa som fungerat sedan år 2000. Föregångarna kan på ett mångsidigt sätt hjälpa den unga att komma vidare i det som har att göra med den ungas studier, arbete samt sociala sammanhang. Verksamheten grundar sig i nyckelorden; information, rådgivning, handledning och vägledning, dvs IRHV. Föregångarna jobbar under Folkhälsans regi och detta gör att de hör till tredje sektorn. (Folkhälsan u.å.).

Syftet med Föregångarnas verksamhet är att stöda personer med att hitta en sysselsättning och främja individens välmående och utveckling. De erbjuder även tjänster inom uppsökande ungdomsarbete och har genom detta ett samarbete med Vasa stad. Föregångarna ses först och främst som en svenskspråkig tjänst men har resurser att ta emot finskspråkiga klienter. (Folkhälsan u.å.).

Då även föregångarna erbjuder tjänster inom det uppsökande ungdomsarbetet valde vi att intervjua dem för att höra deras tankar kring Vasa stads uppsökande ungdomsarbete.

7.6 Navigatorn

På Navigatorn får alla under 30 år komma med problem som rör arbetslivet, studier eller vardagen. Tjänsterna som Navigatorn erbjuder är avgiftsfria. De ger individuellt stöd som är anpassat till ens livssituation och för att ännu utveckla deras tjänster så kan de hjälpa med; personlig ekonomi, jobb och/eller studieplats, bostadssituation, hälsa och vardagsproblem.

På Navigatorn jobbar man mångprofessionellt och några av de professionella som finns på plats kan vara karriärsvägledare, servicehandledare och professionella inom social- och hälsovård. (Navigatorn, u.å.).

8 Sammanfattning av teoridelen

För att skaffa en helhetsbild i det arbetet som omfattar det uppsökande ungdomsarbetet behöver vi förstå varifrån behovet från första början skapats. Vi kommer här nedan kort förklara var behovet av uppsökande ungdomsarbete har uppstått.

Marginaliseringen är, som vi beskrivit, ett väldigt stort problem och något som alla borde arbeta för att minska. Om vi kunde minska eller helt utesluta marginaliseringen skulle också senare problem så som utslagning förhindras. Tyvärr är marginaliseringen ett faktum i dagens samhälle, som kräver allt mera av både unga och vuxna, och statistiken ser allt annat än positiv ut. Genom det arbetet som uppsökande ungdomsarbetet gör, hjälper de unga att inte bli marginaliserade eller hjälpa dem som redan råkat ut för marginalisering att hitta sin plats i samhället.

Uppsökande ungdomsarbetet är ett komplext arbete som kräver mycket av den som arbetar med detta. Den uppsökande ungdomsarbetaren behöver känna till hur dagens samhälle ser ut, samtidigt som denna behöver kunna bemöta den unga som den är och på just dennes nivå. Genom att uppsökande ungdomsarbete jobbar med många samarbetspartners kan de tillsammans med dessa hjälpa den unga klienten på ett genomtänkt och brett sätt, för sist och slutligen hjälper det tyvärr inte om man enbart tar tag i enbart en del av de problem som den unga har.

Arbetet handlar mycket om att skapa en kontakt till den unga samt bygga upp en tillit som sedan resulterar i att den unga tillsammans med den uppsökande ungdomsarbetaren kan hitta en väg tillbaka till det dagliga samhället. Att skapa en tillit hos redan utsatta unga är ingen lätt uppgift, men genom ständig kontakt och arbete finns alla möjligheter.

Uppsökande ungdomsarbetet baserar sig på de lagar vars ungas rättigheter tas till vara och beaktas. Lagarna tryggar de ungas rättigheter till sysselsättning samt att de skall ha en plats i samhället oberoende bakgrund och omständigheter. Ett mycket bra exempel på det är när EU:s medlemsländer tillsammans år 2013 tog beslutet att införa ungdomsgarantin för att säkerställa att unga har någon slags sysselsättning.

För att kunna arbeta med unga krävs samarbeten över olika sektorer och organisationer och med det sagt är samarbeten a och o. Genom att kontinuerligt jobba för att förbättra och öka samarbeten mellan olika instanser och organisationer, bidrar detta också till att den utsatta ungdomen får en bättre chans att så snabbt som möjligt bli en del av samhället igen.

9 Metodval

För vårt examensarbete lämpar sig en kvalitativ studie bäst, detta eftersom arbetet kommer att grunda sig i de intervjuer vi utför med uppsökande ungdomsarbetets samarbetspartners. I examensarbetet kommer vi att fördjupa oss i de åsikter och tankar som några av de samarbetspartners uppsökande ungdomsarbetet har i Vasa stad. Genom intervjuer med utvalda samarbetspartners hoppas vi kunna se hur det nuvarande samarbetet fungerar mellan de olika parterna samtidigt som vi hoppas kunna hjälpa till att utveckla det samarbetet som redan existerar.

Här nedan vill vi framföra argument om varför vi har valt en kvalitativ undersökning framför en kvantitativ undersökning.

I en kvantitativ studie samlar man in fakta i form av exempelvis siffror. En kvantitativ studie är strukturerad och handlar om statistiska data. Kvantitativ forskning grundar sig i allmänhet på konfirmativa dataanalys, det vill säga en statistisk hypotesprövning. På så sätt kan man troliggöra eller falsifiera att en hypotes, exempelvis en matematisk modell och kan generaliseras till en stor mängd fall. (Thrane, C. & Torhell, S. s. 28 – 32, 2019; Surveymonkey, 2019).

Om examensarbetet skulle göras som en kvantitativ studie så skulle vi inte få den information som eftersträvas. Informationen som eftersträvas i vårt arbete baserar sig på åsikter och intryck av respondenterna, därav behöver vi använda den kvalitativa forskningsmetoden. Det finns heller inte tillräckligt med respondenter för att arbetet skulle ge tillförlitligt matematiskt svar.

Om vi enbart skulle skicka ut ett frågeformulär till några av de uppsökande ungdomsarbetets samarbetspartners skulle de svar vi får tillbaka med hög sannolikhet inte vara lika givande som under en intervju där man för en dialog och kan vidareutveckla frågeställningen.

För att det uppsökande ungdomsarbetets skall ha någon nytta av det arbetet vi gör, och utifrån detta sedan ha möjligheten att utveckla sitt eget arbete samt samarbetet med de olika samarbetspartnerna behöver vi få så utförliga och givande svar om möjligt. I en kvalitativ studie samlar man in fakta som beskriver ämnet istället för att mäta det. Det kan vara synpunkter, åsikter och intryck. (Thrane, C. & Torhell, S. s. 22 – 28, 2019; Surveymonkey, 2019).

Våra intervjufrågor till instanserna går inte att mäta på ett strategiskt och matematiskt sätt och därför kommer detta att vara en kvalitativ studie.

9.1 Urval av respondenter

I början av processen med examensarbetet överlade vi vilka samarbetspartners vi kunde tänka oss att intervjua för att få ett så omfattande arbete som möjligt. Vi listade upp tänkbara respondenter för att konkretisera och avgränsa vårt examensarbete. Listan bestod av nära samarbetspartners (ex. FPA, TE-byrån mm.) samt några samarbetspartners uppsökande ungdomsarbetet gärna ville höra mera från.

Som följande steg höll vi ett möte tillsammans med uppsökande ungdomsarbetarna för att höra deras tankar kring de respondenter vi funderat över, samt för att fråga om de hade önskemål om någon annan specifik samarbetspartner de vill att vi inkluderar i arbetet. Listan på tänkbara respondenter vi gjort visade sig ganska långt stämma överens med uppsökande ungdomsarbetets förväntningar, dessa respondenter var de som uppsökande från förut förde ett nära samarbete med, samt några som uppsökande ungdomsarbetet gärna skulle höra mera av. Vi valde medvetet att lista någon extra respondent för att vara på den säkra sidan, dvs så vi skulle få ihop tillräckligt med respondenter utifall att någon av dem vi valt att kontakta lämnade bort.

För att garantera att slutarbetet vi skriver kommer till så mycket nytta som möjligt för det uppsökande ungdomsarbetet och att vi håller oss till den ursprungliga frågeställningen måste slutarbetet avgränsas.

Respondenterna väljs i kollaboration med uppsökande ungdomsarbetet. Genom att tillsammans med dem välja ut respondenter säkerställer vi att respondenterna är sådana som det uppsökande ungdomsarbetet utför något samarbete med. Om vi utan att fråga valt respondenter kan det hända att vi skulle missa någon av de viktigaste samarbetsparterna till uppsökande ungdomsarbetet i Vasa stad.

9.2 Datainsamling

Data till vårt examensarbete samlas in genom intervjuer, detta för att vi skall ha möjligheten att fördjupa oss i de åsikter och funderingar som respondenterna har, samt för att helt enkelt få ut mer information. När man utför intervjuer kan man också vidareutveckla svaren man får och på det sättet få en mycket bredare bild om respondentens åsikter och tankar.

Till att börja med skickade vi ut mail till alla respondenter vi listat upp. Mailet bestod av info om vad vårt examensarbete går ut på samt om vad intervjun skulle handla om. Vi bifogade även frågorna till intervjun för att respondenten skulle få möjligheten att läsa igenom frågorna och förbereda sig till intervjun om de så önskade. Till de respondenter som inte svarade på email ringde vi senare upp. Respondenterna vi fick kontakt med bestämde vi sedan en tid för intervju och höll dessa sedan på plats.

Vasa stad har godkänt vår förfrågan om ett forskningstillstånd för att vi ska få utföra forskningen för examensarbetet. För att skydda integriteten hos det intervjuade har vi i texten refererat till organisationen för att undvika utpekande av den som blivit intervjuad. De intervjuade har svarat utgående från organisationens synpunkter och åsikter. Genom detta har vi tagit sekretesslagen i beaktande. Efter avslutat arbete raderas intervjufilerna för att ännu säkra sekretessen.

Med respondenternas tillåtelse spelade vi in intervjuerna (endast ljud) för att vi i ett senare skede lättare skulle kunna analysera intervjuerna. Till examensarbetet utfördes slutligen sammanlagt fem intervjuer.

9.3 Analyismetod

Vi kommer i huvudsak att använda oss av koncentreringsmetod som analysmetod för intervjuerna. Meningskoncentreringsmetod innebär att respondentens yttranden sammanfattas till kortare formuleringar, därmed fokuserar man på det mest centrala i intervjuerna. Det gör vi för att få ut det viktigaste ur intervjuerna, samt för att undvika tusen sidors frågan. (Brinkmann & Kvale, 2014, 246 - 247).

10 Resultatredovisning

Resultatet av intervjuerna kommer vi att tolka enligt ursprungsfrågorna vi har, vilka hittas bland bilagorna, och hitta samband och olikheter i hur respondenterna har svarat. Det är viktigt att tänka på att inte göra egna tolkningar av deras svar, utan att se svaren för vad de är. I resultatredovisningen vill vi framhäva likheter, skillnader, önskemål, förhoppningar och fördomar i samarbetet med uppsökande ungdomsarbete. Eftersom undersökningen är kvalitativ kommer resultatredovisningen göras i textform.

10.1 Ungdomsstationen Klaara

Det uppsökande ungdomsarbetet och ungdomsstationen Klaara har ett lågskaligt samarbete. När frågan om hur deras samarbete ser ut så svarade de, att det är för lite samarbete mellan dem och att det ofta är en envägskommunikation mellan dem. I och med sekretesslagar är det svårt enligt Klaara att ha en tvåvägskommunikation. Klaara säger även att det överlag är Uppsökande ungdomsarbete som tar kontakt med Klaara när någon av deras klienter behöver Klaaras tjänster. Det nämns också att Klaara inte vill lotsa över klienter, men ett större samarbete vill de gärna ha.

De positiva aspekterna av samarbetet är att Klaara får fler klienter genom uppsökande ungdomsarbete. De nämner även att det är fint att det finns någon som har möjlighet att arbeta närmare ungdomarna, eftersom de på Klaara ”sitter fast i ett kontor”.

Vi ville också i intervjun få fram negativa aspekter i deras samarbete och vad de skulle vilja utveckla, samt om det finns något de vill göra annorlunda. Klaara tycker, som tidigare nämnts, att deras samarbete inte är tillräckligt omfattande. De skulle vilja kunna sätta sig ner tillsammans med det uppsökande ungdomsarbetet och fundera och göra saker tillsammans, samt att det skulle vara lättare för dem att jobba med gemensamma klienter tillsammans. De vill även utveckla möjligheten för dem att kalla in Uppsökande ungdomsarbetarna och få en bättre bild om hur de kan ta hjälp av varandra.

Vi ville även veta vad Klaara tycker och hur de ser på Uppsökande ungdomsarbetets arbete och om det vet att de jobbar med svenska klienter också. Klaara anser att Uppsökande ungdomsarbetarna finns mer där ungdomarna finns, som det nämns så jobbar de närmare ungdomarna man kan säga att de jobbar mer på ”ute på gatan”. Det nämns också i intervjun

att föräldrar kan ta kontakt med Uppsökande ungdomsarbetarna och vara den första länken till hjälpen ungdomen kan behöva. Dock tycker Klaara att det är lite diffust över vad de gör och hur det jobbar.

Klaara vet att Uppsökande ungdomsarbetarna jobbar med svenska klienter och har ingen speciell uppfattning på att Uppsökande ungdomsarbetet skulle vara för enbart finskspråkiga.

”Vi hör båda under Vasa stad och förut hade vi gott om möten med andra instanser men nu sätter tyvärr arbetsbördan stopp för det, tiden och pengarna räcker inte till”

10.2 TE-byrån

TE-byrå nämner vid frågan om hur samarbetet med det uppsökande ungdomsarbetet ser ut i dagens läge att samarbetet blivit bättre i och med att personalen från TE-byrån regelbundet numera besöker navigatorn. Ett samarbete har funnits sedan det uppsökande ungdomsarbetet i Vasa startades upp, men TE-byrån påpekar att samarbetet varierat mycket, de påpekar att personalbyten inom båda parter har påverkat samarbetet.

Samarbetet idag ser bra ut enligt TE-byrån, de berättar att de har en bra syn på det uppsökande ungdomsarbetet och aldrig tvekat att ta kontakt ifall de anser att en klient kunde ha nytta av deras hjälp. Tröskeln är väldigt låg att nå ut till det uppsökande ungdomsarbetet för att få hjälp med att nå en klient, i och med att de tycker att uppsökande ungdomsarbetarna har bättre förutsättningar att få kontakt med den unga än de själv har.

De nämner även att de är glada över att uppsökande ungdomsarbetet har möjlighet att tillsammans med den unga komma in till TE-byrån för klientmöten. TE-byrån vet att det för den unga kan kännas som ett svårt steg att komma in till TE-byrån ensam, och där är uppsökande ungdomsarbetet till stor hjälp för att finnas bredvid och stödja.

TE-byrån påpekar en hel del bra saker med samarbete med det uppsökande ungdomsarbetet. De nämner bl.a. fördelarna med att nå en klient, om de känner oro för en ung så har de någon de kan kontakta, de har nämligen inte de förutsättningarna som krävs för detta. TE-byrån påpekar dessutom den positiva effekten av att ha möjligheten att samarbeta kring en klient, många av deras klienter har en bredare problematik, och genom att ta hjälpa av det uppsökande ungdomsarbetet kan dessa koordinera hjälpen till just den tjänst som har den specialkunskapen som den unga behöver. De nämner även att flexibiliteten som de

uppsökande ungdomsarbetarna har är en mycket bra sak. Det ända negativa med samarbetet som de ser är att de gärna önskar en bättre uppföljning på de gemensamma klienterna.

Som utvecklingsförslagen nämner de att TE-byrån och det uppsökande ungdomsarbetet aldrig satt sig ner för att gå igenom alla nuvarande klienter, detta för att exempelvis se så att inte någon flyttat från orten och därav inte längre är aktuell för Vasas tjänster.

Utöver detta påpekar de även att de bra kunde se att Vasa stad hade sex stycken uppsökande ungdomsarbetare, och gärna fler män. De nämner även språkkunskaperna som blir allt viktigare i dagens samhälle.

TE-byrån anser att samarbetet är väldigt viktigt och något de gärna vill upprätthålla och utveckla. Navigatorn har underlättat samarbetet mycket och varit mycket positivt.

Från TE-byråns sida anser de att klienterna som kunde ha nytta av uppsökande ungdomsarbetets tjänster är de som behöver hjälp på något vis. TE-byrån anser att hjälpen i många fall kommer för sent och genom att sänka tröskeln för unga att be om hjälp kunde detta resultera i att unga i fortsättningen vågar be om hjälp i ett tidigare skede när problemen inte är lika stora. TE-byrån säger i intervjun att de ofta hänvisar klienterna till Navigatorn, eftersom uppsökande ungdomsarbetarna finns på plats där, i andra fall frågar de klienten ifall de får kontakta uppsökande ungdomsarbetet för deras del, och det är få som nekar till detta.

TE-byrån säger att de tycker sig ha en bra bild över det arbetet som uppsökande ungdomsarbetet gör, de känner till på det stora hela deras arbetsuppgifter och har många gemensamma klienter de har. De tycker att uppsökande ungdomsarbetarna är mångsidiga och flexibla i sitt arbete.

I frågan angående språket säger TE-byrån att de vet om att uppsökande ungdomsarbetet även finns till för svenska klienter, men de nämner att det ibland kan vara svårt att veta om de ska hänvisa en svenskspårig klient till uppsökande ungdomsarbetet i Vasa eller till Föregångarna.

10.3 FPA

Vid FPA anser de att samarbetet har fungerat bättre förut då de bl.a. hade "pop-up" dagar tillsammans. Numera finns FPA vid Navigatorn en gång i veckan där de kommer i kontakt med det uppsökande ungdomsarbetet. Från FPA säger de att de har en aktiv kommunikation fastän de inte träffas ansikte mot ansikte så ofta, exempelvis via email. Via email kan FPA ge allmänna råd.

FPA har testat att avvara en timme som är speciellt för det uppsökande ungdomsarbetets kunder, men att detta har visat sig vara svårt eftersom arbetet med de unga kan vara lite oförutsägbart, mycket hänger på att den unga verkligen dyker upp. Navigatorn underlättar enligt FPA deras samarbete, genom att "finnas under samma tak" hjälper det den unga att komma i kontakt med olika instanser och få hjälp på en och samma plats. FPA påpekar också att de vet att många unga tycker att byråkrati känns som svår och skrämmande för unga.

De framhäver även att de gärna skulle utveckla samarbetet med uppsökande ungdomsarbetet, men att det är krångligt i nuläget med knappa resurser från bådas sidor.

Under diskussionen säger FPA att de har en bättre bild av Föregångarna och deras arbete, de anser att Föregångarna lyckas fånga upp de unga på ett bättre sätt än vad uppsökande ungdomsarbetet i Vasa gör. FPA beskriver också att Föregångarna är mera "livet", där finns mera ungdomar vilket gör att ryktet också sprider sig.

Ett förbättringsförslag från FPA är att satsa på marknadsföringen från uppsökande ungdomsarbetets sida, de borde satsa på att synas och genom detta bli mer etablerade i Vasa.

I diskussionerna med FPA om hur samarbetet kunde förbättras nämner FPA att de ser statistiken, men inte klienten. FPA ser statistiken på bidragsansökningar, inkomster osv och kunde därmed vara en bra källa till att fånga upp de som kunde ha hjälp av uppsökande ungdomsarbetet, tyvärr kommer sekretessen emot här. De påpekar även att mycket hänger på den handläggare som har hand om det specifika ärendet och om den i sin tur tar kontakt med exempelvis uppsökande ungdomsarbetet.

FPA pratar även mycket om hur samarbetet kunde utvecklas, och här nämner det att de önskar att alla kunde "arbeta under samma tak", Navigatorn möjliggör delvis detta, men de påpekar att det skulle underlätta om det hela tiden arbetade på det sättet. Från FPA:s sida önskar de även att de även från uppsökande ungdomsarbetet tog kontakt vid även små frågor för att undvika effekten av "den trasiga telefonen", vilket de ibland upplever blir till ett

problem i dagens läge. De säger att ingen kräver att uppsökande ungdomsarbetarna behöver veta allt, utan mer än gärna får fråga om hjälp.

Klientelet för uppsökande ungdomsarbetet anser FPA är alla unga som känner sig ens lite osäkra på någonting, men i många fall blir det tyvärr de som redan hamnat utanför samhället. FPA påpekar att uppsökande ungdomsarbetet vill hjälpa, men kanske inte alla gånger har alla befogenheter för att få alla kontaktuppgifter osv.

Vid synen på uppsökande ungdomsarbetet säger FPA att uppsökande ungdomsarbetet strävar till att ungdomarna skall lära sig att fungera självständigt i samhället, FPA säger dock att de ibland upplever lite väl mycket ”pajande” från uppsökande ungdomsarbetets sida och önskar att de ibland vore aningen mera ”strängare” men samtidigt vore uppmuntrande. De nämner också att de ibland kan få bilden av uppsökande ungdomsarbetet ”bara sitter och dricker kaffe”, de säger att man vet att de finns men inte riktigt vad de gör.

FPA pratar även om att man allmänt borde ha en positivare inställning jämt mot varandra, och här inte specifikt bara uppsökande ungdomsarbete-FPA, utan alla instanser för att på det sättet skapa en bättre uppfattning om varandra för att i sin tur ta stöd av varandra och hjälpa klienten.

FPA vet om att uppsökande ungdomsarbetet även erbjuder tjänster på svenska men hänvisar i dagens läge hellre den unga till Föregångarna, eftersom de har en bättre inblick i hur de jobbar.

10.4 Vamia

Vi började med vår inledningsfråga om hur ert samarbete ser ut med uppsökande ungdomsarbete i Vasa. Vamia känner att det har ett bra och nära samarbete med Uppsökande ungdomsarbetet i Vasa. De besöker skolan en gång i veckan och detta gör att Vamia känner en säkerhet att de kan hjälpa ungdomar och lotsa dem vidare om det behövs andra stödåtgärder än de skolan själv kan erbjuda. De berättar även på Vamia att informationen åker oavsett vidare till Uppsökande ungdomsarbetet i Vasa om någon hoppar av skolan, så om inte skolan själv kan fånga upp eleven så vet de att Uppsökande ungdomsarbetarna kommer att fånga upp eleven.

Vamia ser till största delen att samarbetet med det uppsökande ungdomsarbetet enbart har positiva sidor, och betonar vikten av att ha uppsökande ungdomsarbetet som ett arbetspar

istället för enbart samarbetspartner. Detta nämns upprepade gånger under intervjun och de säger att detta uppskattas starkt.

Vamia säger att det vill utveckla ett ännu starkare samarbete och de önskar också att Uppsökande ungdomsarbetarna skulle ringa dem, exempelvis i en situation där en av Uppsökande ungdomsarbetets klienter skulle vilja komma och bekanta sig med skolan.

Det nämns även att det spelar ingen roll om en elev är svensk eller finskspråkig så lotsar de eleven till Uppsökande ungdomsarbetet i Vasa stad.

10.5 Föregångarna

Först och främst ville vi veta hur samarbetet ser ut mellan Uppsökande ungdomsarbetet och Föregångarna för att kartlägga hur arbetsfördelningen ser ut i och med att de jobbar med liknande tjänster. Föregångarna berättade för oss att det har ett avtal med Vasa stad. Föregångarna svarade enligt följande; *”fördelningen ser ut som sådan, att Uppsökarna i Vasa tar till huvudsak hand om de finskspråkiga klienterna, medan vi tar de svenskspråkiga. Tanken är att vi skall skicka över finskspråkiga till dem och de svenskspråkiga till oss”*.

Föregångarna anser att samarbetet fungerar bra, de träffas 2–3 gånger per år och de träffas dels också via olika nätverksträffar så som nationella och regionala nätverksträffar, samt svenska regionala träffar. De träffas även vid olika paraplynätverk så som Navigatorn. Föregångarna menar att dessa träffar räcker till för att upprätthålla ett bra samarbete.

Föregångarna hade inget att kritisera om runt deras samarbete, men något de skulle vilja utveckla är att de skulle tillsammans köra en kampanj runt om i Vasas skolor för att marknadsföra deras verksamheter och visa ungdomarna att de finns.

Eftersom Föregångarna också jobbar med uppsökande ungdomsarbete hade de i teorin kontroll på hur de arbetar, men de känner inte desto mera till hur Uppsökande ungdomsarbetet i Vasa stad verksamhet ser ut och hur de har den uppbyggd med exempelvis gruppverksamhet och liknande.

Föregångarna ser personalbyten som en utmaning, de båda instanserna har bytt uppsökare under åren och därav framhäver de betydelsen av att träffas och diskutera hur deras arbete kan framskrida.

11 Sammanfattning av resultatredovisningen

Under intervjuernas gång har vi från samtliga samarbetspartners fått höra att de anser att arbetet inom ramen för uppsökande ungdomsarbete är ett otroligt viktigt jobb. Unga som är i risken för att hamna utanför samhället är en grupp vi borde se och hjälpa i ett tidigare skede. Genom att minska marginaliseringen kan vi trygga framtiden och hjälpa unga att återigen bli en del av samhället, så som de borde vara.

Många av respondenterna påpekar även att de önskar att fler unga skulle våga ta kontakt i ett tidigare skede för att be om hjälp. För att ungdomar skall våga ta steget till att fråga efter hjälp, behöver man ständigt arbeta på att sänka tröskeln. Detta bidrar i sin tur att dessa olika instanser i ett tidigare skede kan komma in som en hjälpande hand och vid behov ta stöd av flera instanser för att hjälpa den unga på bästa sätt.

Rent allmänt kan vi konstatera att de samarbetspartner vi intervjuat som verkligen är villiga att läsa på och är intresserade av varandras arbete, anser att samarbetet de har är viktigt och samtidigt vill utveckla detta. Desto mera som samarbetspartnern vet om uppsökande ungdomsarbetet och är insatta i det arbete de utför, desto bättre kommer också samarbetet i slutändan att fungera. Ett samarbete innefattar minst två parter och för att ett samarbete skall fungera måste alla dra sitt strå till stacken.

Något som nästan alla de vi intervjuade nämnde är Navigator. Navigatorn har visat sig vara en väldigt viktig länk mellan de olika instanserna som möjliggör ett bredare kontaktnät samt samarbete mellan alla dessa instanser, och genom att dessutom finnas på samma ställe underlättar det något enormt för den unga som söker hjälp via Navigatorn. Detta är något som alla är villiga att utveckla och ser positivt på.

De allra flesta hade en relativt vag kunskap i vad uppsökande ungdomsarbetet verkligen går ut på och på vilket sätt de uppsökande ungdomsarbetarna i själva verket arbetar. Många påpekar att arbetsbilden är lite diffus och gärna hade en större inblick i hur det uppsökande ungdomsarbetet verkligen arbetar.

11.1 Upprätthålla samarbetet

Alla som har blivit intervjuade är eniga om att de vill upprätthålla någon form av samarbete med uppsökande ungdomsarbetet i Vasa stad. Respondenterna är även överens om att de vill utveckla sitt samarbete för att kunna ge den unga det stöd som behövs. När ett samarbete fungerar bra är det också lättare att ge rätt stöd till den unga.

När frågan om hur de skulle kunna utveckla sitt samarbete kom upp har alla instanser svarat enfaldigt om att det vill ha mer kontakt i alla former. Det framkommer även att kommunikationen borde ske från båda hållen, dvs att det finns en tvåvägskommunikation.

Utöver detta har det kommit till våran kännedom att en del av samarbetsparterna inte alla gånger vet hur det uppsökande ungdomsarbetet jobbar.

11.2 Positiva aspekter i samarbetet

Under intervjuerna framkommer det klart att samarbetena som görs idag har många positiva sidor som de gärna jobbar vidare med, men också utvecklar.

Det som kommer upp under samtliga intervjuer är samarbetet med en klient. Flera anser att uppsökande ungdomsarbetet är till mycket stor hjälp när de själva inte kan erbjuda den service som ungdomen är i behov av. Uppsökande ungdomsarbetaren kan sedan lotsa den unga vidare till rätt hjälp och stöd. Många gånger under intervjuerna nämns tryggheten i att ha någon att ringa till, tryggheten att instanserna vet att de har någon att rådfråga eller hänvisa den unga till är väldigt viktig.

De unga klienterna gynnas även de av att samarbetena mellan de olika instanserna fungerar och utvecklas. Alla dessa instanser finns till för just klienterna och man strävar alltid till att utföra ett så gott och gediget arbete som möjligt. Många påpekar att genom att ständigt utveckla samarbetet och uppfattningen om varandra, gynnar detta också klienterna på ett mycket positivt sätt.

En annan viktig syn på uppsökande ungdomsarbetet som ofta nämns är deras möjligheter att finnas där de unga finns. Genom att uppsökande ungdomsarbetet inte är bundet till någon specifik plats gör detta att de kan träffa den unga på dennes villkor och på en plats som känns trygg för denne. Under många intervjuer framhålls det också vikten i att den unga kan få en

trygg person med sig när denne besöker någon av dessa instanser. Att ha en trygg vuxen vid sin sida som kan fungera som en hjälpande hand är enormt viktigt för den unga!

11.3 Negativa aspekter i samarbetet

Liksom med de positiva aspekterna i samarbetet framkommer det även under intervjuerna en del negativa aspekter i det samarbete som finns. Fastän samarbete bedrivs, påpekas det ofta att det gärna kunde vara mera omfattande. Många av respondenterna kommenterar att de gärna skulle föra ett närmare samarbete.

”Vi vill gärna ha mera kontakt, sätta oss ner och fundera tillsammans och göra saker tillsammans”

Som det tidigare har nämnts önskar alla instanser att det skulle finnas ett bättre samarbete i större omfattning. Det finns tydligt ett behov av att utveckla samarbeten för att ha möjlighet att hjälpa och stödja varandra, samt klienterna. I många fall nämns tyvärr resurser som orsaken till att utvecklingen och samarbetet inte når den nivå som parterna vill och önskar.

De olika sekretesslagarna har även nämnts som ett hinder för att kunna utveckla kommunikation mellan det uppsökande ungdomsarbetet och deras samarbetspartners. Då dessa sekretesslagar och tystnadsplikten förekommer är det näst intill omöjligt att diskutera de olika klienterna som lotsas mellan de olika instanserna.

Detta leder vidare till en annan negativ aspekt många av våra respondenter nämner, nämligen uppföljning av klienter. Många önskar höra hur det gått för klienterna och om de mår bra, alla jobbar trots allt för ungdomen och vill dennes bästa. Återigen konstateras att sekretesslagar och dylikt sätter stop för detta.

11.4 Utvecklingsförslag

Något som framkommit under alla intervjuer är hur det uppsökande ungdomsarbetet syns och marknadsförs i dagens läge. Många tycker att uppsökande ungdomsarbetet i Vasa syns för lite och kunde jobba för att skapa en större synlighet, inte enbart i skolorna men i samhället över lag. Navigatorn är en bra början, men för att få ordet att sprida sig och att få unga att verkligen ta kontakt krävs det större engagemang i marknadsföringen. Flera säger att de gärna kan ordna något tillsammans med de uppsökande ungdomsarbetarna och tillsammans öka på synligheten.

Fastän alla är väldigt positivt inställda till det uppsökande ungdomsarbetet och det arbetet de utför är det många av de som vi intervjuar som nämner att det sist och slutligen har väldigt dålig koll på hur uppsökande ungdomsarbetet verkligen arbetar samt på vad allt de gör, och här är nog en stor pusselbit som saknas i samarbetet. Flera nämner att de gärna hade bättre information om det uppsökande ungdomsarbetet.

Eftersom personalen på både uppsökande ungdomsarbetet i Vasa samt på de olika instanserna bytts ut med jämna mellanrum, poängteras även vikten i att känna varandra och att gemensamma möten ordnas med jämna mellanrum för att kolla upp vem som jobbar, hur läget är och vilka gemensamma klienter har vi just nu. Genom att ha en öppen och nära kommunikation kan också samarbetet löpa på ett smidigare sätt som underlättar allas arbete.

Klientelet ökar i jämn takt, i och med detta påpekas det även att antalet uppsökare väl kunde ökas inom Vasa stad. Genom att anställa olika typer av människor resulterar även detta till att det uppsökande ungdomsarbetet kan nå ut till flera. Det poängteras att det gärna skulle få finnas flera män inom det uppsökande ungdomsarbetet, och under vissa av intervjuerna framkommer även önskan om att de anställda kanske hade mera språkkunskaper. I dagens mångkulturella samhälle blir språket och förståelsen av olika kulturer en allt viktigare och befintligare del i arbetet.

12 Slutdiskussion och kritisk granskning

I detta kapitel kommer vi att ta upp den kritiska granskningen till diskussion och därtill även göra en slutlig diskussion för att sammanfatta allt.

Vi vill genom detta kapitel binda samman det examensarbete vi arbetat fram samt komma fram med förslag för hur samarbetet mellan det uppsökande ungdomsarbetet och dess olika samarbetspartners skall kunna utvecklas och på det sättet också bli bättre och starkare.

Uppsökande ungdomsarbete är ett omfattande område och därför har det varit svårt att avgränsa sig och hitta det mest relevanta inom ämnet. Vi valde att skriva genomgående om uppsökande ungdomsarbete och verkligen fördjupa oss i ämnet. När vi fördjupat oss i ämnet kunde vi avgöra vad vi ansåg hörde till vår teoridel, vad som behöver tydliggöras samt vad som enbart behövde nämnas och förklaras kort.

När vi granskar vårt arbete kritiskt bör vi fråga oss själva, har vi gjort tillräckligt med intervjuer för att få en helhetsbild? Vi anser att de fem intervjuer vi har gjort räcker för att dra en slutsats i hur samarbeten ser ut. Vi har intervjuat de samarbetspartners som de uppsökande ungdomsarbete har regelbunden kontakt med i nuläget. De anställda på uppsökande ungdomsarbete var själva med och påverkade vilka samarbetspartners de önskade att vi skulle intervjuas.

Om vi går vidare och granskar intervjufrågorna, kan man fråga sig, borde vi ha haft mer direkta frågor? Eller kanske fler frågor? Vi bedömde att frågorna räcker till, och med de öppna frågorna vi har kan man vidareutveckla baserat på de svar vi får på den ledande frågan. Öppna frågor ger mer voluminösa svar som vi kan vidareutveckla. Så vi menar att frågorna inte behöver vara många när de är öppna och svaren kan vara omfattande.

Som följande vill vi diskutera om det finns en chans att jävighet har uppstått i vårt examensarbete. En av skribenterna i arbetet har varit på praktik på Uppsökande ungdomsarbete i Vasa stad och därför kan debatten om jävighet uppstå. När vi påbörjade examensarbetet blev vi intagna som opartiska skribenter, vi får ingen personlig fördel av detta arbete och vi gör detta arbete ojävigt.

Syftet med examensarbetet var att ta reda på hur det uppsökande ungdomsarbetet samarbetspartners, ser på det samarbetet som görs i dagens läge. Vi ville för det uppsökande

ungdomsarbetets del tar reda på hur och om samarbetet kan utvecklas, samt om de olika instanserna ser samarbetet som givande.

Att växa upp i dagens samhälle kommer med sina utmaningar. På sätt och vis kan man tycka att det är sorligt att marginaliseringen, år 2020, fortfarande är ett så omfattande problem som det är. Men istället för att blunda för problemet och tycka att ungdomar som hoppar av skolan är lata, eller överlag dra förhastade slutsatser, borde vi alla ställa oss frågan hur vi i framtiden kan minska marginaliseringen och förhindra att individer, speciellt unga, hamnar utanför systemet och blir utslagna.

Att arbeta som uppsökande ungdomsarbetare är ett mycket varierande arbete där ingen dag eller klient är den andra lik. Detta gör alltså att den uppsökande ungdomsarbetaren behöver vara väldigt flexibel och påhittig i sitt arbete, vilket i sin tur kan resultera i att arbetsbilden och deras arbetssätt kan verka väldigt diffust för en utomstående som ser på deras arbete med externa glasögon. För en utomstående som inte har desto mera insikt i hur en uppsökande ungdomsarbetare arbetar kan det således kännas som att ”uppsökarna bara sitter och dricker kaffe om dagarna” medans de, i verkligheten, kan sitta och diskutera arbets saker. Genom den kvalitativa forskningsmetoden har vi valt att intervjua några av de instanser som det uppsökande ungdomsarbetet för ett nära samarbete med i dagsläget. Vi önskar fördjupa oss i hur dessa instanser ser på samarbetet, samt hur detta kunde utvecklas. Genom intervjuerna vi gjort har det kommit fram en hel del synpunkter och funderingar på hur de nuvarande samarbeten skulle kunna utvecklas till det bättre. Intervjuerna har gett oss en bra insikt i hur samarbeten ur instansernas synvinkel fungerar, samtidigt som detta även gett oss många idéer om hur samarbetet skulle ha potential att förbättras.

Vårt mål för utförandet av examensarbetet har varit att uppsökande ungdomsarbetet skall ha en grund till att utveckla det viktiga arbetet de gör för och med ungdomar. Vi är glada över att få skriva något som kan hjälpa uppsökande ungdomsarbetet bli än bättre på det de gör, samt höra samarbetspartners tankar och åsikter över hur de ser på samarbetet och uppsökandets arbete.

Vid start hade vi uppfattningen om att de olika samarbetsparterna hade bättre koll på vad det uppsökande ungdomsarbetet är och hur de arbetar, detta visade sig under intervjuernas gång variera en hel del, vilket till viss del förvånade oss. Vi trodde alltså från första början att största problemet låg i att kommunikationen inte fungerade och att samarbetet därav led.

Det vi har konstaterat under intervjuernas gång är att samarbetsparternas uppfattning om uppsökande ungdomsarbete skiftar mycket beroende på hur väl de känner till deras arbete. Om samarbetsparterna har bra koll på uppsökande ungdomsarbetets tjänster och arbetsbild, har de även en bättre uppfattning om deras arbete och har en positivare bild av hela verksamheten. De instanser som har åsikten att uppsökande ungdomsarbetet är diffust och inte riktigt har koll på dess arbete, har en mer negativ syn på verksamheten och har till och med uppfattningen av att uppsökande ungdomsarbetare bara ”sitter och dricker kaffe”.

En genomlöpande röd tråd i utvecklingsförslag under intervjuerna har varit marknadsföringen, och detta är även något som vi vill lyfta fram och uppmuntra till. Många poängterar att det uppsökande ungdomsarbetet syns väldigt lite, både för de unga och övrigt i Vasa stad. Ett bra exempel på detta är vi själva, som aldrig hade hört talas om det uppsökande ungdomsarbetet innan vi började studera inom det sociala området, då har vi båda gått grundskola och andra stadie i Vasa, och dessutom bott i Vasa länge.

Utöver marknadsföringen bland unga så har behovet av information till instanserna även framkommit. Alla har helt enkelt inte helt koll på hur det uppsökande ungdomsarbetet arbetar och därav vore någon slags information om det uppsökande ungdomsarbetet ingen dum idé.

Uppsökande ungdomsarbete borde bli bättre att ta sig ut i skolorna runt om i Vasa och kort presenter sig själva och vad de jobbar med. Mera synlighet åt ungdomarna kommer i längden att ge en positivare bild för samarbetspartners.

Många har kommenterat kommunikationen mellan dem och det uppsökande ungdomsarbetet och där har det framkommit en önskan om förbättring, tyvärr sätter de olika sekretesslagarna käppar i hjulen för en så öppen kommunikation som många önskar. Så, vi har ställt oss frågan; Finns det något sätt att komma runt dessa sekretesslag om man samarbetar närmare?

”Ungdomar som kommer till oss och söker hjälp, säger i majoriteten inte nej till att ta kontakt med en annan instans för att få den hjälp som ungdomen söker.”

”Det skulle vara trevligt att höra vad som händer med ungdomarna när vi har lotsat dem vidare”

Detta är kommentarer vi fick höra under en av intervjuerna. Men som vi nog alla inser, är detta något som går emot sekretessen och tystnadsplikten, dvs att meddela vidare om

klienter, utan klientens tillstånd. Därav skulle vårt förslag vara att man från uppsökande ungdomsarbetets sida kunde utföra någon form av enkätundersökning där gamla klienter skulle svara på hur det gått efter avslutad kontakt med uppsökande ungdomsarbetet. Resultatet av undersökningen kunde sedan delas med de andra instanserna för att de i sin tur kan få en bättre uppfattning över hur de gått för de unga.

Det har i ett tidigare kapitel, 10.5, nämnts att Föregångarna och Vasa stad har ett avtal. Detta avtal är kanske något som skulle behöva tydliggöras, så att både Föregångarna och uppsökande ungdomsarbete i Vasa har koll på vad som gäller i avtalet. Ett av frågetecknen i avtalet är att föregångarna skall ha hand om de svenskspråkiga klienterna och uppsökande ungdomsarbete i Vasa ska ha hand om de finskspråkiga. Det är nämligen inte den uppfattningen vi fått.

”Fördelningen ser ut som det, att uppsökarna i Vasa tar till huvudsak hand om de finskspråkiga klienterna, medan vi de svenskspråkiga. Tanken är att vi skall skicka över finskspråkiga till dem och de svenska till oss.”

Det uppsökande ungdomsarbetet samt de samarbeten de för med de olika instanserna har en lång väg att gå för att bli perfekt, det behöver inte vara en negativ sak, utan att befinna sig i en utvecklingsprocess kan ibland vara lika viktigt som själva slutmålet. Under processen har man nämligen alla möjligheter att påverka och forma samarbetet till det som båda parter önskar. Genom att i fortsättningen ständigt jobba på kommunikationen och tillsammans sätta upp realistiska och tydliga mål har samarbetena all chans i världen att lyckas. Vi hoppas och tror att vårt examensarbete är ett steg i den riktningen.

Det är intressant att som utomstående komma in och göra ett sådant här arbete, inte enbart för att skriva ett examensarbete, utan för insikten i att man kan vara med och utveckla. Vi har ett flertal gånger sett på varandra, och funderat över om vi tagit oss vatten över huvudet. Tvärt om, det visade sig vara ett intressant och givande ämne vi fått skriva om. Vi har fått ta del av både de positiva sidorna i ett samarbete, samt sett vilken potential ett samarbete kan ha, om det bara fick chansen att utvecklas.

Avslutningsvis vill vi tacka alla som har deltagit i vårt arbete, det hade inte varit möjligt att utföra vårt examensarbete om uppsökande ungdomsarbete utan våra respondenter och

handledare. Vi vill även tacka uppsökande ungdomsarbete i Vasa stad som gett oss möjligheten och förtroendet att skriva detta arbete.

13 Källförteckning

Arbets- och näringsministeriet (2020) Ungdomsgarantin. Hämtad 2020-10-04

<https://www.te-palvelut.fi/te/sv/arbetssoikande/unga/ungdomsgarantin/index.html>

Bergh, M. (2018, 8 juni). Marginalisering ett stort problem. *Västra Nyland*. Hämtad 2020-09-18 från <https://www.vastranyland.fi/artikel/marginalisering-ett-stort-problem/>

Dataombudsmannens byrå (u.å.) *GDPR*. Hämtad 2020-10-04 <https://tietosuoja.fi/sv/gdpr-sv>

Europeiska kommissionen. (u.å.) *Ungdomsgaranti - Sysselsättning, socialpolitik och inkludering*. Hämtad 2020-09-19 från: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079&langId=sv>

Folkhälsan (u.å.). *Resurscentret föregångarna*. Hämtad 2020-10-03 från <https://www.folkhalsan.fi/vuxna/vard-och-stod/resurscenter/?fbclid=IwAR1q2QMzo4X06ReZumQWCRz3x2l1qptC9HhYSeQCYM5KhGuLsM2a9MneNww>

Insitut för hälsa och välfärd. (2018) *I vilket skede av livet uppstår marginalisering? – Nytt verktyg hjälper till att förebygga marginalisering*. Hämtad 2020.10.20 från <https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv/-/i-vilket-skede-av-livet-uppstar-marginalisering-nytt-verktyg-hjalper-till-att-forebygga-marginalisering>

Isoherranen, Kaarina (2005) *Moniammatillinen yhteistyö*. Helsinki: WSOY.

Isoherranen, Kaarina (2008) *Yhteistyön uusi haaste- moniammatillinen yhteistyö*. I verket Isoherranen, Kaarina L. Rekola & R. Nurminen (toim.) *Enemmän yhdessä- moniammatillinen yhteistyö*. Helsinki: WSOY, 26–48.

Kvale, S., Brinkmann, S. & Torhell, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun* (Tredje upplagan.). Lund: Studentlitteratur.

Madsen, B. (2011). *Socialpedagogik: Integration och inklusion i det moderna samhället*. Lund: Studentlitteratur AB.

Navigatorn. (u.å.). *Vad är navigatorn?*. Hämtad 2020-09-19 från <https://ohjaamot.fi/mika-on-ohjaamo-1>

- Riksdagen, Revisionsutskottets betänkande 1/14 (2014). *Marginalisering av unga*. Hämtad 2020-09-19 från <https://www.eduskunta.fi/SV/vaski/Sidor/trip.aspx?triptype=riksdagshandlingar&docid=reub+1/2014>
- Surveymonkey. (2019). *Skillnaden mellan kvantitativ och kvalitativ forskning*. Hämtad 2020-09-20 från <https://sv.surveymonkey.com/mp/quantitative-vs-qualitative-research/>
- Svenska folkpartiet. (2019). *SFP vill minska barnfattigdomen och förebygga marginalisering bland unga*. Hämtad 2020-10-20 från <https://sfp.fi/artiklar/sfp-vill-minska-barnfattigdomen-och-forebygga-marginalisering-bland-unga/1>
- TE-byrån. (u.å.) *Ungdomsgarantin*. Hämtad 2020-09-19 från: <http://www.te-tjanster.fi/te/sv/arbetsokande/unga/ungdomsgarantin/index.html>
- Thrane, C. & Torhell, S. (2019). *Kvantitativ metod: En praktisk introduktion* (Upplaga 1:1.). Lund: Studentlitteratur.
- Undervisnings- och kulturministeriet. (2018). *Uppsökande ungdomsarbetare handbok*. <https://www.espool.fi/download/noname/%7BFEFF37D7-47EF-41A9-995C-605C16212D25%7D/102040>
- Unicef. (2019). *Barn i socialt utanförskap halkar efter i samhället*. Hämtad 2020-10-20 från: <https://unicef.se/fakta/barn-i-socialt-utanforskap>
- Valtakunnallinen työpajaydistys. (u.å.). *Mitä on etsivä nuorisotyö?* Hämtad 2020-06-11 från: <https://www.tpy.fi/etsiva-nuorisotyö/nuorelle/mita-on-etsiva-nuorisotyö/>
- Vasa stad. (u.å.-a). *Uppsökande ungdomsarbete*. Hämtad 07-06-2020 från <https://www.vaasa.fi/sv/bo-och-lev/sociala-tjanster-och-stod-i-vardagen/stod-i-vardagen-for-ungdomar/uppsokande-ungdomsarbete/#d0e29012>
- Vasa stad. (u.å.-b). *Ungdomsstationen Klaara*. Hämtad 19-09-2020 från <https://www.vaasa.fi/sv/bo-och-lev/sociala-tjanster-och-stod-i-vardagen/stod-i-vardagen-for-ungdomar/ungdomsstationen-klaara/>

Verke - Kompetenscentret för digitalt ungdomsarbete i Finland (2019). *Digitalisering och ungdomsarbete*. Helsinki: Verke & EYWC.

Välimala, A. & Hautaluoma, M. (2011) *Värde! - synpunkter på ett ojämlikt Finland*. Helsinki: Valtakunnallinen työpajajyhdistys.

Westerholm, S. (2019, 11 juni). Många marginaliserade unga har ett gemensamt: de har blivit mobbade i skolan. *Hufvudstadsbladet*. Hämtad 10-09-2020 från <https://www.hbl.fi/artikel/manga-marginaliserade-unga-har-ett-gemensamt-de-har-blivit-mobbade-i-skolan/>

Finlands författningssamling

Dataskyddslagen 5.18.2018:1050 <https://finlex.fi>

Ungdomslagen 21.12.2016/1285 <https://finlex.fi>

Bilagor

Intervjufrågorna:

1. Hur ser ert samarbete ut?
2. Vad tycker ni är bra/dåligt med ert samarbete?
3. Finns det nått ni vill förbättra? Finns det något ni skulle vilja göra annorlunda?
4. Har ni ett givande samarbete? Är det något ni vill upprätthålla/utveckla?
5. Vilka klienter passar för uppsökande ungdomsarbete?
6. Hur ser ni på uppsökande ungdomsarbetets arbete? Hurudan bild har ni på deras arbete?
7. Vet ni att uppsökande ungdomsarbete i Vasa stad också är för svenskspråkiga klienter?